

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnicijemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za polleta 1 gld. 80 kr., za četrleta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrleta 1 gld. 15 kr. nov. den.

~ V Ljubljani v sredo 10. junija 1868. ~

Gospodarske stvari.**Gospodarske skušnje.**

* Sadna drevesa prihajajo bolj rodovitna, ako se jim poletne mladike odlomijo. To so skušili na Francozkem, odkodar svetu o sadjereji največ dohaja poduka. Tako ravnanje so posnemali sadjerejci na Renu, drugi Nemci še malo o njem vedó. Odrežejo se polletne mladike (Sommertriebe) le takemu drevju, ktero malo ali celó sadú ne rodi, posebno na prosto stoječih pritlikovcih pa tudi visocih drevesih, posebno hruškah in jablanah. Dober vspeh se kmalu pokaže.

* Grozdno bolezen odvrniti priporoča prof. Peyrone v laškem časniku „Annuar. de Comiz. agr. 1868. str. 46“ pripomoč, ki je še boljša kakor samo žveplo. To sredstvo — apno zmešano z žveplom — je dalo laško ministerstvo kupčijstva poskušati posebnim komisijam. Vzame se apna 1 kilogram, *) ki se ugasi s 5 kilogrami vode, in potem se pridene žvepla 3 kilograme. Ta zmes se dobro kuha celo uro, da se z apnom žveplo popolnoma zmeša; ako je mešanica pregosta, prilije se nekoliko vode; potem se vsa zmes še le bolj redka naredi s tem, da se prilije 1 hektoliter **) vode. S to apnato-žvepleno vodo se z zidar-skim pinzeljnom grozdje in perje poškropi — in čez 3 dni ni ne sledú ne tirú več od plesnjivca.

Smerekin kupec (knaver)**in pomočki zoper njega.**

Poslovenjeno po spisu gosp. J. Vokavn-a.

(Konec.)

Da se ti sovražnik kupec odvrne, imamo tri pomočke:

1. Tiči se morajo varovati, ki kebre sploh, posebno pa kukce, pokončujejo.

2. Tista drevesa in tisti drevesni kosi, v katerih svoja jajca nanaša, se morajo iz hoste spravljati, da ne bo imel podlage, kjer bi se zaplodoval.

3. Ako se je pa že v hosti zaplodel, morajo se novo posekana drevesa tje polagati, kjer se kupec v večem številu pričakuje, kajti takošna drevesa najrajši napada in na tistih se najlože vloví ter pokončuje.

K 1. Žolne, detli, detličji, brglezi, senice in kraljički so tiči, ki največ skorjinega kukca pokončajo. Pozimi preiskujejo senice s kraljički vkup drevesa, kakor da

*) 1 kilogram (po francoski vagi) je 1 funt ali 1 libra, 25 lotov in $\frac{5}{8}$ kvinteljev — tedaj 1 funt in še dobre 3 četrta funta po dunajski vagi.

**) 1 hektoliter meri 1 dunajsko vedro, 30 bokalov in $2\frac{1}{2}$ maslica.

bi jih v najemu imele, in kupec se ne samo izpod skorje, temuč tudi iz maha in korenine izvlačuje, kjer je včasí skrit. Ob času rojenja se kupec po vetru v velikem številu na hišne strehe zaganja, in ondi ga lastovke, pastirinke in šmarnice polovijo. Toraj se morajo ti tiči popolnoma varovati.

K 2. Drevesa, po vetru in snegu podrta ali polomljena, v nemar puščeni vrhi, les, ki se za poslopje potrebuje, žagovniki, drva v sežnjih (klaftah) zložena in vejovje ali nerazkalano hlodje služijo, dokler še skorja ni suha, kukcu za podlago, kjer svoje mlade valí. Tak les se mora pred rojenjem kukca, to je, še malega travna (aprila) iz hoste spraviti. Ako bi pa to mogoče ne bilo, mora se les olubiti ali obeliti, da kupec ne najde skorje, kjer bi si luknjo navrtal. Ako bi se takšen les ob rojenji kukcev v hosti puščal, mora se vsaj meseca roznika iz hoste spravljati, skrbno lubiti in skorja požigati. Ako bi se pri olubljenji mladi kebre opazovali, morajo se plahte podgrinjati, da uhajati ne morejo. Olubljenje se ne smé za nepotrebno imeti, in ne sme se misliti, da je dosti, ako se omenjeni les iz hoste spravi. Kupec, ki v oddaljenih krajih izpod skorje izmukuje, se v hosto povrača, in skušnja nas uči, da, v nakupičenih žagovnikih izvalivši se, veliko škodo po hostah napravlja.

Al to vse še ni dosti, da bi se kukca obranili; on tudi drevesa napada, ki so zdrava videti, pa vendar hirajo, posebno taka drevesa, ki so po vetru v korenini omajana. Tudi ob času rojenja vihar več ur daleč kukce zaganja v najlepše hoste, kjer celó zdrave smerke navrtajo. Toraj je potrebno, da se od začetka rojenja več tednov pridno hoste prehajajo.

Ako se je kupec kam zavrtal, najde se navadno črvjédina na deblenem mahu in na paječini; ona se tudi na tla vsiplje, ako se s sekiro na deblo udarja. Tudi se smola na navrtanih luknjah nabira. Ako se še pri vsem tem o nazočnosti kukca dvomi, se z železom obit drog v roke vzame in preišče se skorja, ali bi se ne dala kje odlušiti in kukčeva zalega najti. Ako kupec nekoliko tednov pod skorjo biva, začenjajo drevesa hirati, iglice še celó zelene spadajo; vrhi redki, rumeni in rdeči postajajo. Kadar si je kupec predore napravil, dobiva skorja blede in sivo barvo, in se luščiti začinja. Vsa takošna drevesa se morajo, predno kupec odleti, posekati in olubiti; skorja se mora koj požgati.

K 3. Skušnja nas uči, da kupec živa stoječa drevesa zapušča, ter se v novo posekana in še zelena drevesa spravlja, ako se mu priložnost ponudi. Toraj se mu, ako se v večem številu zaplodi, po vetru polomljena ali drugač poškodovana ali v rasti zaostala in slaba drevesa nalašč polagajo, da se v nje spravi in tam vloví. To so tedaj tako imenovana lovilna drevesa. Tri ali štiri tedne pred rojenjem, mar v začetku